

Charakterystyka osobowościowa kandydatów do służby w policji

Personality characteristics of police candidates

Marek Blajer¹, Krzysztof Kucia², Adam Klasik², Halina Mac-Blajer³

¹Z Poradni Zdrowia Psychicznego Polikliniki MSWiA w Opolu
Dyrektor: lek. med. J. Molinkiewicz

²Z Katedry i Kliniki Psychiatrii i Psychoterapii Śląskiej AM
Kierownik: dr hab. n. med. I. Krupka-Matuszczyk

³Z Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „Medix” w Opolu
Kierownik: lek. med. M. Blajer

Summary

Aim: The aim of the present study is an attempt to study personality characteristics of police volunteers and to determine the correlation between their age and personality features.

Method: A number of 106 persons have been investigated, between them 12 women and 94 men in the age from 19 to 35 years. A set of standardised psychological tests has been used as a diagnostic tool, e. g. Eysenck Personality Inventory, MMPI, Raven's Test and Similarities and Vocabulary subscales from the Wechsler Adult Intelligence Scale. The analysis of these correlations has been conducted by the use of the Pearson's correlation ratio.

Results and conclusions: In the investigated group the IQ results were within an average range. The analysis of the personality profiles delivered by the MMPI-test has proved that it is impossible to determine any concrete personality disturbances in police volunteers. Results achieved in the Eysenck's test eliminate the test as a diagnostic tool useful in the qualification of police volunteers no correlation has been found between age of the volunteers and their personality features.

Słowa kluczowe: osobowość, kandydaci do służby w policji

Key words: personality, police candidates

Wstęp

Człowiek jest niezwykłą istotą, która rozwija się w sprzecznościach, a szkoły psychologiczne, konstruując jego obraz, kładą akcent na różne aspekty zagadnienia [1]. Z dominujących we współczesnej psychologii koncepcji człowieka wymienia się behawiorystyczną, psychodynamiczną, poznawczą czy humanistyczną [2]. Odmienne koncepcje psychologiczne skutkują różnorodnymi ujęciami osobowości człowieka [3].

Osobowość jest zatem pojęciem, którego znaczenie zależy od systemu teoretycznego, w którym je rozpatrujemy [3]. Stąd wielość i różnorodność definicji osobowości. W niniejszej pracy przytoczono jedynie niektóre z nich.

Reykowski określa osobowość jako centralny system regulacji i integracji czynności [4]. Natomiast według Catella osobowość jest tym, co pozwala przewidzieć, co dana osoba zrobi w konkretnej sytuacji [3]. Scully definiuje osobowość jako zespół cech określający zachowanie, myśli i emocje jednostki [5]. Eysenck, tworząc koncepcję osobowości, wyróżnił 3 ogólne jej wymiary: neurotyczność, ekstrawersję – introwersję i psychotyczność [3].

Psychiatria wykorzystuje w głównej mierze opisowe ujęcie osobowości. W tym aspekcie osobowość definiowana jest jako wieloczynnikowa struktura dynamiczna, integrująca i regulująca zarówno zachowanie się człowieka, jak i jego relacje ze światem zewnętrznym [6]. Niewątpliwie osobowość człowieka jest więc złożoną strukturą, której funkcji nie można sprowadzać wyłącznie do zespołu cech. Próbując zatem dokonywać jej opisu, jesteśmy zmuszeni oprzeć się na niedoskonałych metodach pomiaru [7].

Zwolennikom teorii czynnikowej osobowość jawi się jako zbiór cech. Mankamentem takiego sposobu postrzegania osobowości jest fragmentaryczna próba wyjaśnienia powiązań pomiędzy tymi cechami [8]. Mając na uwadze krytyczne oceny pod adresem teorii cech, niewątpliwie warto zwrócić uwagę na efektywność takiego sposobu opisywania osobowości, na jego relatywnie większą wartość predykcyjną, a także na przydatność w praktyce [7, 8]. Innymi słowy, nie pomijając niedoskonałości teorii cech osobowości, istotne wydają się korzyści wynikające z takiego sposobu jej rozumienia.

Konsekwencją powyższej analizy w kontekście niniejszej pracy badawczej jest ujęcie osobowości jako zespołu cech.

Zagadnieniem ściśle powiązanim z pojęciem osobowości są jej dysfunkcje, które według klasyfikacji ICD-10 opisano w rozdziale „Zaburzenia osobowości i zachowania dorosłych” i opatrzone kodem F60-F69 [9].

Nieprzystosowawcze cechy osobowości mogą obejmować określone zachowania oraz wywierać wpływ na emocje, czynności poznawcze czy procesy psychodynamiczne [10]. Ze statystycznego punktu widzenia zaburzenie osobowości oznacza takie nasilenie jej cech, które odbiega od przeciętnej w danej populacji [11]. Niektórzy autorzy definiują zaburzenie osobowości jako względnie trwałe zahamowanie jej rozwoju, przejawiające się zakłóceniem prawidłowego funkcjonowania jej mechanizmów integracyjno-regulacyjnych [6]. Inne poglądy opierają się na rozumieniu zaburzenia osobowości jako utrwalonych wzorców zachowań nieprzystosowawczych [5, 10]. Autorzy licznych publikacji naukowych prezentują różnorodne propozycje klasyfikacji zaburzeń osobowości [8, 12–14].

Dokonując przeglądu literatury natrafiono na nieliczne prace badawcze poświęcone analizie cech osobowości różnych grup społecznych, między innymi żołnierzy czy studentów [15–18], brak natomiast w dostępnym piśmiennictwie prac dotyczących charakterystyki osobowości kandydatów do pracy w policji. Zważywszy na kluczową rolę pojęcia osobowości i jej zaburzeń w procesie kwalifikacji kandydatów do służby

w policji powyższa luka wydaje się warta uzupełnienia. Zgodnie z obowiązującą instrukcją MSW, uzasadnieniem dyskwalifikacji kandydata są wyniki badania wskazujące na nieprzystosowanie społeczne czy wysoki poziom neurotyzmu [19]. Natomiast spośród preferowanych u kandydatów do pracy w policji cech osobowości w cytowanym dokumencie wymienia się między innymi takie, jak odporność na stres, wysoka sprawność intelektualna, łatwość nawiązywania kontaktów, opanowanie, samokrytycyzm, systematyczność, wytrwałość, dociekliwość i poczucie odpowiedzialności [19].

Pojawia się istotne pytanie: jak można scharakteryzować populację osób pragnących podjąć pracę w policji? Czy specyfika tego zawodu nie determinuje napływu kandydatów przejawiających określone zaburzenia osobowości? Czy istnieje związek między wiekiem osób badanych a ich cechami osobowości?

Material

Badaniem objęto 106 osób, w tym 12 kobiet i 94 mężczyzn. Osoby badane były w wieku od 19 do 35 lat. Średnia wieku wynosiła 24,13 roku (średnia wieku dla mężczyzn – 23,7, dla kobiet – 25,2). Dane charakteryzujące badaną grupę pod względem płci, wykształcenia oraz miejsca zamieszkania przedstawiono w tabeli 1. Za kryterium podziału miejsca zamieszkania na małe miasto i miasto przyjęto graniczną liczbę

Tabela 1

Charakterystyka badanej grupy pod względem płci, wykształcenia i miejsca zamieszkania

Płeć	Wykształcenie		Miejsce zamieszkania		
	Średnie (n=94)	Wysze (n=12)	Duże miast (n=33)	Małe miast (n=31)	Wios (n=42)
Kobiety	9	3	6	6	0
Mężczyźni	85	9	27	25	42

mieszkańców wynoszącą 50 000.

Z analizy demograficznej wynika, że wśród kandydatów do pracy w policji przeważali mężczyźni ze średnim wykształceniem, mieszkający na wsi. W grupie zgłaszających się kobiet było relatywnie więcej osób mających wyższe wykształcenie w porównaniu z grupą mężczyzn. Żadna z badanych kobiet nie mieszkała na wsi.

Metoda

Wykorzystano następujący zestaw standaryzowanych testów:

1. Kwestionariusz Osobowości Eysencka, badający takie wymiary osobowości, jak neurotyzm – zrównoważenie emocjonalne, introwersja – ekstrawersja, psychopatia – psychotyczność, szczerść (niezsocjalizowanie) – nieszczerść (zsocjalizowanie) [20].
2. Wielobjawową skalę diagnostyczną MMPI, która oprócz skal kontrolnych zawiera

skale badające konfiguracje cech osobowości, określane umownie jako Hipochondria, Depresja, Histeria, Psychopatia, Męskość – Kobiecość, Paranoja, Psychastenia, Schizofrenia, Mania, Introwersja. Zastosowanie powyższego narzędzia badawczego umożliwi wyodrębnienie profili osobowości [21]. Skala ta jest powszechnie używana do selekcji kandydatów do kadr w policji.

3. Test matrycy Ravena, badający niewerbalną sprawność intelektualną niezależną od doświadczenia jednostkowego [22].
4. Podtesty: Podobieństwa i Słownik, będące składowymi Skali Inteligencji Wechslera WAIS-R. Podtest Podobieństwa służy zarówno do oceny zdolności do tworzenia pojęć i abstrahowania, właściwej selekcji i klasyfikacji pojęć, jak i werbalizowania związków między nimi. Podtest Słownik bada sprawność werbalną polegającą na zdolności do definiowania pojęć [23].

Uzyskane wyniki wyrażono w postaci średnich arytmetycznych oraz odchyłeń standardowych średniej. Analizę korelacji przeprowadzono obliczając współczynnik korelacji Pearsona.

Wyniki

Średnie, obliczone w stenach, wyniki osób badanych za pomocą Kwestionariusza Osobowości Eysencka, z uwzględnieniem miejsca zamieszkania oraz płci, zebrano

Tabela 2

Średnie wyniki w stenach osób badanych za pomocą Kwestionariusza Osobowości Eysencka z uwzględnieniem miejsca zamieszkania oraz płci

Skala	Miejsce zamieszkania			Płeć	
	Miejsce	Miejsce miasto	Wieś	Kobiety	Mężczyźni
N	2,50	2,32	2,56	1,86	2,59
E	7,0	6,48	6,48	6,57	6,64
P	2,96	1,76	2,26	1,93	2,39
K	7,46	8,52	7,59	8,29	7,72

w tabeli 2.

Badane osoby uzyskały niską punktację w skali Neurotyczność, natomiast rezultaty w skali Ekstrawersja mieściły się na granicy przeciętnych i wysokich. Niską punktację odnotowano w skali Psychotyzm. Niezależnie od płci i miejsca zamieszkania pretendentów zaskakująco wysoką liczbę punktów uzyskali oni w skali Kłamstwa (K). Szczegółowa analiza uzyskanych rezultatów ujawnia, że 83% badanych osób uzyskało w skali K wynik powyżej 7 stena.

Analiza statystyczna nie ujawniła znamienych korelacji pomiędzy wiekiem osób

Tabela 3

Korelacje między poszczególnymi skalami w teście Eysencka a wiekiem

Zmienna	Obecnie	Odczytanie standardowe	r Pearsona	Interkorelacja
N	2,48	1,14	-0,11	0,20
	24,13	3,54		
E	0,03	1,17	0,07	0,52
	24,13	3,54		
P	2,32	1,21	0,02	0,87
	24,13	3,54		
K	7,81	2,21	0,13	0,24
	24,13	3,54		

badanych a wynikami w teście Eysencka. Odnośne dane zestawiono w tabeli 3.

Tabela 4

Wyniki badania za pomocą skali MMPI w tetronach

Skala	L	F	K	Hd	D	H _y	PD	MaF	Pb	Pt	Sc	Mb	I
Max.	98,00	47,00	92,00	72,00	68,00	72,00	56,00	76,00	61,00	50,00	50,00	53,00	53,00
Med.	71,00	37,00	70,00	46,00	47,00	48,00	42,00	42,00	42,00	42,00	41,00	39,00	38,00
Min.	35,00	29,00	38,00	1,00	2,00	3,00	4,00	5,00	6,00	7,00	8,00	9,00	0,00
Odczytanie	14,94	5,25	10,15	6,71	7,10	7,28	6,41	9,46	6,20	4,86	4,22	5,97	5,66
Obecnie	70,22	36,70	68,51	46,53	47,09	46,99	41,84	41,88	42,31	40,70	40,55	38,74	38,01
R(O, Y)	0,01	-0,04	0,06	-0,02	-0,03	-0,02	-0,05	-0,04	-0,13	-0,04	0,00	0,04	-0,19

Wyniki badania kandydatów za pomocą skali MMPI zebrano w tabeli 4.

Średnie rezultaty uzyskane przez badane osoby mieszczą się w przedziale między 38 a 69 tetronem. Wyniki osoby, która osiągnęła maksymalne wartości w skali MMPI, są umiejscowione między 47 a 98 tetronem. Najniższe wartości, które pojawiły się w badanej grupie, zawierają się w przedziale pomiędzy 0 a 38 tetronem. Zastosowanie wskaźnika diagnostycznego Goldberga umożliwiło wyodrębnienie 27 profili „dewiacyjnych”, co stanowi aż 25% badanej próby. Dalsza ich analiza pozwoliła na wyodrębnienie w tej grupie 50% profili tzw. „socjopatycznych” i tyleż samo profili określanых terminem „psychiatryczne”. Wśród tych ostatnio wymienionych wszystkie profile okazały się „psychotyczne” (ale nie w rozumieniu psychozy), nie pojawił się natomiast żaden profil „neurotyczny”. Nie wykazano znamiennej statystycznie korelacji między wiekiem osób badanych a uzyskanymi przez nie rezultatami w poszczególnych skalach testu MMPI. Badaną grupę cechowały podwyższone wyniki w skalach L i K

oraz bardzo niskie wyniki w skali F (99% osób badanych uzyskało wynik $F < 50T$, z czego 80% osób badanych – $F < 40T$). Taka konfiguracja skal kontrolnych implikuje zaniżenie wyników skal klinicznych MMPI i zafałszowanie profilu w kierunku lepszego poziomu przystosowania. Niewątpliwie świadczy również o silnie obronnym nastawieniu do badania większości tych osób.

Wyniki badania ubiegających się o zatrudnienie w policji osób za pomocą Testu

Tabela 5

Badanie za pomocą Testu Matryc Ravena

Obecnie n=100	Odczytanie standardowe	Obecni wynik kobiet	Obecni wynik mężczyzn	Obecni wynik - duże miasto	Obecni wynik - małe miasto	Obecni wynik - wieś
5,07	1,58	4,38	5,00	5,32	4,00	4,07

Matryc Ravena zestawiono w tabeli 5.

Średnie wyniki badanej grupy mieszczą się w przedziale między 4 a 8 stenem. Kobiety w badanej grupie osiągnęły w teście Ravena nieznacznie wyższy wynik niż mężczyźni, lecz ze statystycznego punktu widzenia nie są to różnice istotne. Oceniając przebadaną zbiorowość na podstawie kryterium miejsca zamieszkania, wykazano, że stosunkowo najwyższą liczbę punktów uzyskały osoby mieszkające na wsi, natomiast najniższe wyniki były charakterystyczne dla mieszkańców miast o liczbie ludności powyżej 50 000, jednak nie można tych różnic uznać za znamienne. Osoby, które uzyskały w teście Ravena wynik poniżej 5 stena, stanowią 12% badanej grupy, wynik od 5 do 6 stena uzyskało 60% badanych, natomiast wyniki 28% kandydatów były umiejscowione powyżej 6 stena.

Rezultaty badania kandydatów za pomocą podtestów: Słownik i Podobieństwa ze

Tabela 6

Badanie za pomocą podtestów: Słownik i Podobieństwa ze Skali Inteligencji Wechslera WAIS-R

Podtest	Miejsce zamieszkania			Płeć	
	Miasto	Małe miasto	Wieś	Kobiety	Mężczyźni
Podobieństwa	9,58	9,29	9,32	9,81	9,43
Słownik	9,48	9,32	9,93	9,38	9,66

Skali Inteligencji Wechslera WAIS-R skompletowano w tabeli 6.

Średnie wyniki przeliczone, uzyskane w podteście Podobieństwa, mieszczą się w przedziale między 7,06 a 11,92 stenem. Osoby badane uzyskały w podteście Słownik wyniki między 7,05 a 12,19 stenem. Wyniki tych podtestów ze skali WAIS-R nie różnicują znamienne badanej grupy.

Intencją przyświecającą tworzeniu tabeli 7 była próba znalezienia korelacji pomiędzy wynikami uzyskanymi przez badanych kandydatów w teście Ravena oraz

podtestach Podobieństwa i Słownik ze Skali Inteligencji Wechslera WAIS-R a ich wiekiem. Korelacja między wynikami podtestów Podobieństwa a wiekiem badanych okazała się bardzo słaba i nieistotna dla badanej grupy. Analogiczne zależności wy-

Tabela 7

Analiza korelacji między wynikami w teście Ravena, podtestach Podobieństwa i Słownik a wiekiem osób badanych

Zmienne	Średnia	Odchylenie standardowe	$r(X,Y)$	P
Raven	5,97	1,58	0,18	0,19
Wiek	24,13	3,54		
Podobieństwa	9,49	2,45	0,18	0,06
Wiek	24,13	3,54		
Słownik	9,62	2,57	0,18	0,07
Wiek	24,13	3,54		

stały między wynikami podtestu Słownik a wiekiem badanych.

Omówienie wyników

Za mieszczące się w granicach normy w teście Eysencka uznaje się wyniki pomiędzy 1 a 4 stenem [18]. Zaskakuje fakt, że w badanej grupie żadna z osób nie osiągnęła jednocześnie we wszystkich skalach rezultatów w granicach normy. Szczególnie zawyżona była skala K, określana jako skala Kłamstwa, co w kategoriach opisowych oznacza nieszczerłość, zsocjalizowanie i podatność na aprobatę. Wysokie wyniki (między 7 a 10 stenem) w tej skali testu Eysencka uzyskało 83% badanych. Dla porównania wyniki przeciętne (od 5 do 6 stena) uzyskało 8,5% badanych, wyniki niskie (1-4 sten) również 8,5% badanych. Zresztą wspomniana tendencja ujawniana przez badane kobiety i mężczyzn jest w pewnym sensie zrozumiała w aspekcie psychologicznie trudnej dla pretendentów sytuacji kwalifikacji do służby. Prawdopodobnie te same osoby, badane w innych okolicznościach, osiągnęłyby odmienne wyniki.

Wyniki uzyskane w teście Eysencka, a zwłaszcza tak wysokie w skali K, nie stanowią mocy diagnostycznej i tym samym eliminują niniejsze narzędzie badawcze.

Odwrotna słaba korelacja pomiędzy skalą Neurotyzmu a wiekiem osób badanych może wskazywać na to, że osoby młodsze cechują się mniejszym zrównoważeniem emocjonalnym. Natomiast dodatni, ale również słaby związek między skalą Kłamstwa a wiekiem kandydatów wskazuje na większe przystosowanie społeczne osób starszych. Jednak te zależności należy pozostawić w sferze hipotez z uwagi na brak znamienności statystycznej dla badanej próby (dla N: $p=0,29$, dla K: $p=0,24$).

W teście MMPI za normalny uważa się profil mieszczący się pomiędzy 30 a 70 tetronem [21]. Analiza wyników wykazała, że 25% osób badanych uzyskało profil określany terminem dewiacyjny, co oznacza, że wskazany profil należy do grupy „zaburzonych”. Natomiast profile osobowości u 60% badanych kandydatów wykazały silną postawę obronną wobec badania, co uniemożliwia charakterystykę rzeczywistych cech ich osobowości.

Kolejny krok analizy profilu to postawienie hipotezy dotyczącej specyfiki stwierdzanych u badanych osób zaburzeń. Okazało się, że u 50% badanych, którzy uzyskali profil zaburzony, można było postawić hipotezę o zaburzeniach osobowości typu socjopatycznego, natomiast wyniki pozostałych 50% badanych sugerowały cechy psychotyczne, niemniej nie w rozumieniu psychozy. Wbrew oczekiwaniom, nie pojawiły się w badanej grupie profile „neurotyczne”. Mając na uwadze ten ostatni fakt, można uznać, że wśród profili „zaburzonych” było relatywnie dużo „socjopatycznych” i „psychotycznych”. Może to wiązać się ze specyfiką pracy w policji i unikaniem decyzji o podejmowaniu ryzykownej pracy przez osoby z neurotycznymi cechami osobowości. Wiek badanych nie korelował istotnie z wynikami testu MMPI. Zastanawia fakt tendencji osób badanych do zafałszowywania profilu w kierunku lepszego poziomu przystosowania. Taka analiza grupy może jedynie sugerować, że osoby pragnące podjąć pracę w policji mają wyraźną tendencję do prezentacji siebie w sposób nieadekwatny. Wiąże się to z faktem, że kandydaci albo stawiają zbyt silny opór wobec badania (mechanizmy obronne), albo też prezentują siebie według znanych wzorców zachowania policjanta. Pozwala to na postawienie hipotezy, że ograniczenie czynnika stresu w trakcie badania oraz wprowadzenie metod projekcyjnych może w tej sytuacji podnieść rzetelność prowadzonych badań kwalifikacyjnych.

Aktualna zdolność spostrzegania i zdolność do poprawnego myślenia, badana za pomocą testu Ravena, okazała się w badanej grupie przeciętna, większość badanych (60%) charakteryzowała się bowiem przeciętnym poziomem sprawności intelektualnej mierzonej testem Ravena, najmniej osób osiągnęło wynik niski. Niemal 1/3 kandydatów uzyskała wynik mieszczący się w przedziale od 7 do 10 stena. Nie wystąpiła korelacja między wiekiem badanych a wynikami testu Ravena.

Rezultaty badania za pomocą podtestów: Podobieństwa i Słownik upoważniają do wyciągnięcia wniosku, że osoby badane zamieszkałe w mieście nie różnią się znacząco od osób zamieszkałych na wsi pod względem zdolności do tworzenia pojęć i sprawności werbalnej.

Wystąpił bardzo słaby związek między wiekiem a zdolnością badanych do definiowania pojęć, ich tworzenia, selekcji, klasyfikacji, oraz sprawnością werbalną, jednak zależność ta nie jest znamienna dla próby.

Wnioski

1. Na podstawie przeprowadzonych badań nie można jednoznacznie stwierdzić, iż kandydaci do zawodu policjanta charakteryzują się określonymi zaburzeniami osobowości.
2. Wyniki uzyskane w teście Eysencka wykluczają możliwość użycia tego narzędzia do celów kwalifikowania kandydatów do służby w policji.
3. W badanej grupie przeważał średni poziom funkcjonowania intelektualnego.
4. Nie stwierdzono istotnych statystycznie korelacji między wiekiem badanych a wynikami uzyskanymi w wykorzystanych testach psychologicznych.

Ëč=íññíř' őřďřęńđćñńčęř ęřřăčărñîă äë' ñéóáú á đřěčőčč

Ńăăđćřđđ

Čřăřđč: Čřăřđčđ ířññ' úłé đřăññú áúęř đ'đđăr đ'đđăłăłđč' őřďřęńđćñńčęř ëč=íññč ęřřăčărñîă

äë' nëóóáú à d'íëçöçë, í ëđíëí ñíáí, čññëíáíáííçí ñà' çë éíçáo áíçđrññíë čññëíáíáííúó č čö ëč=íññíúëč ÷íđñrëč.

Ěíñíáú: Čññëíáíáííçí d'đíáíáíí ó 106 ÷íëíáíë à ñíë ÷čñéí ó 12 éííúçí č 94 éóç÷çí à áíçđrññí 19-35 éíñ. Áë' čññëíáíáííçé čñđ'íëúçíáíí ííáíđ ññíáíáííçéčđáííúó d'ñëóíëíáç=íñëçó ñíññíá, í čëííí: Áëíññíáííçé ëč=íññéč Léçííëř, ĚĚĐ1, ñíññíř Ěřđčóñř Đřáííř č đ'íáñíññíá đ'íáíáííññé č ñëíáíáíú čë Řëřëú číñíëëçáííóçč Áíëñéđř WAIS-R.

Rířëçëç ëíđđíë' óčë d'đíáíáíí íř íñíáíáííçé đ'íáñ=íññíř ëřýóóçöçííñř ëíđđíë' óčë Đířđñííř.

Đíçóëüññíú, áúáíáú: Á čññëíáíáííçé áđó d'đ'í d'đíáíáííçéđíáííçé ñđíáííçé óđíáííçé číñíëëíëñóřëúííáí đřçáçñë'. Íř íñíáíáííçé rířëçëř d'đíóçéíé ëč=íññéč čë ñíññíř ĚĚĐ1 ííëüç' íáíçíř=íí đ'íáñáíđáčñú, ÷ñí ëříáçáííçé íř čñđ'íëííçéí ñëóóáú d'íëçöçéíáíí óřđëñíđëçëđóíññ' íđ'đíáíáííçéč ířđóíříç' ëč ëč=íññéč. Đíçóëüññíú, đ'íëó=íííúí à ñíññíł Ýéçííëř čñëçëř=řřñ ýñí áčřáííññéç=íñëçíí đ'ííáíáííçé äë' ëáířëçöçëřóçč ëříáçáííçé äë' ñëóóáú à d'íëçöçë. Íí íñëí=ííí ëíđđíë' óčë éíçáo áíçđrññíë čññëíáíáííúó č čö ÷íđñrëč ëč=íññéč.

Persönlichkeitscharakteristik der Kandidaten für Polizeidienst

Zusammenfassung

Ziel: Das Ziel der vorliegenden Bearbeitung war die Probe, eine Persönlichkeitscharakteristik der Kandidaten für Polizeidienst durchzuführen und einen Zusammenhang zwischen dem Alter der Untersuchten und ihren Persönlichkeitseigenschaften zu untersuchen.

Methoden: An der Untersuchung nahmen 106 Personen teil, darunter 12 Frauen und 94 Männer im Alter zwischen 19 und 35 Jahren. Als Untersuchungsmittel wurden standardisierte psychologische Tests benutzt: Persönlichkeitsfragebogen von Eysenck, MMPI, Matrizenstest von Raven und Unterteste der Ähnlichkeit und das Wörterbuch aus der Intelligenzskala von Wechsler WAIS-R. Die Analyse des Zusammenhangs führte man durch, indem der Zusammenhangsindex von Pearson berechnet wurde.

Ergebnisse, schlussfolgerungen: In der untersuchten Gruppe überwog der durchschnittliche Level des intellektuellen Funktionierens. Nach der Analyse der Persönlichkeitsprofile aus dem MMPI - Test kann man nicht eindeutig feststellen, dass die Polizeikandidaten bestimmte Persönlichkeitsstörungen charakterisieren. Die im Eysenck - Test erzielten Ergebnisse schalten das vorliegende diagnostische Mittel aus als ein Mittel zur Qualifizierung der Kandidaten zum Polizeidienst. Es wurde kein Zusammenhang zwischen dem Alter der Untersuchten und ihren Persönlichkeitseigenschaften festgestellt.

La caractéristique de la personnalité des candidats à la police

Résumé

Objectif: essai de caractériser la personnalité des candidats à la police et d'analyser les corrélations des traits de la personnalité et de l'âge des candidats.

Méthode: 106 candidats – 12 femmes et 94 hommes de l'âge 19–35 ans. Testes standardisés – Eysenck Personality Inventaire, MMPI, Raven's Test and Similarities and Vocabulary, Wechsler Adult Intelligence Scale. Pour l'analyse des corrélations on profite du coefficient de Pearson. Le groupe examiné se caractérise du niveau de IQ moyen. L'analyse des traits de personnalité avec MMPI ne permet pas de constater définitivement que les candidats à la police se caractérisent de troubles définis de personnalité.

Résultats: teste d'Eysenck ne peut pas servir comme instrument diagnostique de qualifications des candidats à la police car on ne constate pas de corrélations de l'âge et des traits de personnalité des candidats.

Piśmiennictwo

1. Suchodolski B. *Osobowość i alternatywy cywilizacji współczesnej*. W: Dąbrowski K., red.

- Zdrowie psychiczne*. Warszawa: PWN; 1985, s. 64–89.
2. Koziński J. *Koncepcje psychologiczne człowieka*. Warszawa: PIW; 1976, s. 35–38.
 3. Hall CS, Lindzey G. *Teorie osobowości*. Warszawa: PWN; 1990, s. 480–485.
 4. Reykowski J. *Osobowość jako centralny system regulacji i integracji czynności*. W: Tomaszewski T, red. *Psychologia*. Warszawa: PWN; 1982, s. 762–825.
 5. Scully JH. *Zaburzenia osobowości*. W: Scully JH, red. *Psychiatria*. Wrocław: Urban & Partner; 1998, s. 327–348.
 6. Jakubik A. *Zaburzenia osobowości*. W: Dąbrowski S, Jaroszyński J, Pużyński S, red. *Psychiatria*. Warszawa: PZWL; 1987, s. 230–248.
 7. Jarosz M. *Osobowość*. W: Jarosz M., red. *Psychologia lekarska*, wyd. 5. Warszawa: PZWL; 1988, s. 80–103.
 8. Zimbardo PG, Ruch FL. *Psychologia i życie*. Warszawa: PWN; 1988, s. 392–409.
 9. Ustun TB, Bertelsen A, Dilling H, van Drimmelen J, Pull C, Okasha A, Sartorius N. *ICD-10. Zaburzenia psychiczne u osób dorosłych*. Gdańsk: Medical Press; 1999, s. 68.
 10. Kaplan HI, Sadock BJ. *Psychiatria kliniczna*. Wrocław: Urban & Partner; 1995, s. 169–186.
 11. Sęk H. *Rola koncepcji teoretycznych w psychologii społecznej i klinicznej*. W: Sęk H, red. *Społeczna psychologia kliniczna*. Warszawa: PWN; 1998, s. 37–42.
 12. Bilikiewicz T. *Psychopatologia czyli symptomatologia ogólna*. W: Bilikiewicz T, red. *Psychiatria kliniczna*, wyd. 7. Warszawa: PZWL; 1988, s. 54–203.
 13. Pużyński S, red. *Leksykon psychiatrii*. Warszawa: PZWL; 1993, s. 323–324.
 14. Rosenhan DL, Seligman MP. *Psychopatologia*. Warszawa: Polskie Towarzystwo Psychologiczne; 1994.
 15. Gomuła J, Kucharski T, Laskowska-Przybylska H. *Struktura osobowości studentów korzystających z pomocy Poradni Psychiatryczno-Psychologicznej Akademickiej Przychodni Lekarskiej Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu*. XXXIX Zjazd Psychiatryków Polskich – streszczenia prac. *Psychiatr. Pol.* 1998: 55.
 16. Gruszczyński W, Florkowski A. *Zdolność do służby wojskowej ważnym wyznacznikiem zdrowia psychicznego społeczeństwa*. XXXIX Zjazd Psychiatryków Polskich – streszczenia prac. *Psychiatr. Pol.* 1998: 60.
 17. Ilnicki S, Cieślak J. *Ocena zdolności psychicznej do służby wojskowej poborowych rocznika podstawowego w 1997 roku*. XXXIX Zjazd Psychiatryków Polskich – streszczenia prac. *Psychiatr. Pol.* 1998: 68.
 18. Łucki Z, Kocur A. *Nerwice i choroby psychosomatyczne u żołnierzy*. W: Skłodowska H, red. *Medycyna psychosomatyczna i psychologia chorego somatycznie wobec zagrożenia i wyzwań cywilizacyjnych współczesnego świata*. Łódź: Uniwersytet Łódzki; 1996, s. 228–232.
 19. *Instrukcja MSWiA w sprawie badań psychologicznych kandydatów do służby w policji z dnia 5 grudnia 1991*. Materiały nie publikowane, s. 1–5.
 20. Brzozowski P, Drwal RŁ. *Kwestionariusz Osobowości Eysencka*. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych Polskiego Towarzystwa Psychologicznego; 1995.
 21. Matkowski M. *MMPI – badanie, opracowanie, interpretacja*. Poznań: Pracownia Terapii i Rozwoju Osobowości; 1992.
 22. Jaworowska A, Szustrowa T. *Podręcznik do testu matryc Ravena*. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych Polskiego Towarzystwa Psychologicznego; 1991.
 23. Brzeziński J, Hornowska E, red. *Skala Inteligencji Wechslera WAIS-R*. Warszawa: PWN; 1993.

Adres: Marek Blajer
45-655 Opole, ul. Srebrna

Otrzymano: 1.01.2001